

Cultuurverschillen – voorbereiding voor vertrek naar het buitenland voor minor of stage

Het is van belang dat je, voordat je vertrekt naar je buitenlandse minor- of stagebestemming, je goed voorbereidt op de cultuur van het land en eventuele cultuurverschillen:

- Uit respect naar anderen: het toont interesse als je je best doet om de andere cultuur te begrijpen en het kan helpen om eventuele conflicten te voorkomen. Vergeet hierbij niet dat je het visitekaartje van je opleiding/de HvA bent!
- Voor jezelf: als je beter bent voorbereid, wordt de ervaring over het algemeen leuker en zal je er voor jezelf meer uit halen!

Het belangrijkste is: stel je open en wees flexibel! Kom uit je 'Nederlandse bubbel' en ga nieuwe ervaringen aan. Want dat is toch ook één van de redenen dat je naar het buitenland gaat?

Cultuurdimensies van Hofstede

Hofstede, een bekende cultuuronderzoeker, heeft vijf dimensies benoemd die als graadmeter dienen voor (nationale) culturen. De volgende drie zijn hierbij het belangrijkste om uit te lichten:

→ **Machtsafstand**. Dit kan bijvoorbeeld zijn tussen ouder en kind, baas en werknemer of man en vrouw.

- Voorbeeld: de manier waarop docenten en studenten op de HvA met elkaar omgaan. Het is heel gebruikelijk om docenten met de voornaam aan te spreken en te tutoyeren, maar in veel andere landen kan dat echt niet! Doe dit daarom dus ook niet zomaar.

→ **Individualisme vs. collectivisme**.

Individualisme: de banden tussen mensen zijn vrij los en er wordt verwacht dat iedereen voor zichzelf zorgt en voor zichzelf opkomt.

Collectivisme: mensen horen vanaf de geboorte bij een sterke en hechte groep. Dit is vaak de familie die de leden altijd steunt en beschermt. In ruil zijn de leden loyaal aan de groep.

- Voorbeeld: verschil in benadering van bejaardentehuizen tussen Nederland en Japan. In Nederland vinden we het heel normaal dat ouderen die verzorgd moeten worden naar een bejaardentehuis gaan; in Japan wordt verwacht dat de familie deze zorg draagt.

→ **Masculiniteit vs. femininiteit**: de verdeling van de rollen tussen mannen en vrouwen in de maatschappij

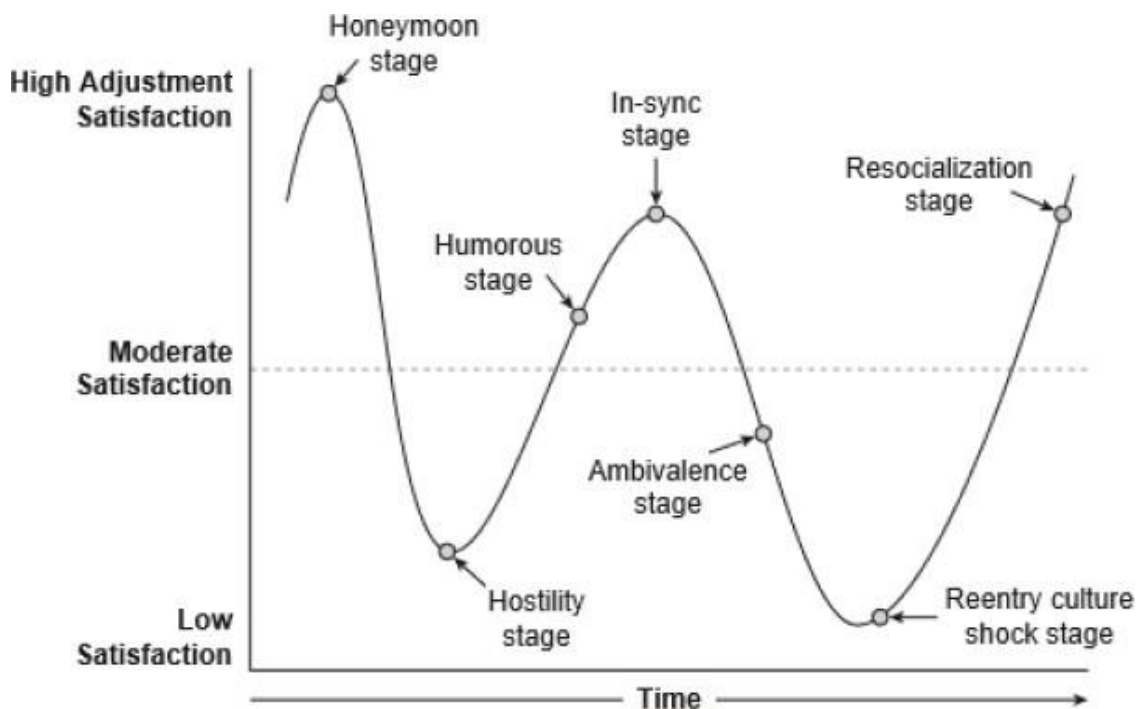
Masculiniteit: 'macho'-cultuur. Kernwoorden: assertief, hard, dominant, macht en prestatiegericht. De Verenigde Staten zijn bijvoorbeeld een vrij masculien land.

Femininiteit: vrouwelijke en mannelijke taken lopen min of meer in elkaar over. Kernwoorden: bescheiden, zacht, tederheid, zorg en troost. Denk aan bijvoorbeeld Scandinavië.

Op <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/> kun je het land waar je heen gaat en Nederland invullen, en zo de score op de verschillende dimensies met elkaar vergelijken. Interessant om de verschillen te zien en waar je dus op moet letten! Verder kun je op deze site veel informatie vinden over de cultuur van alle landen.

Cultuurshock

Vaak ervaren mensen een cultuurshock als ze voor langere tijd naar het buitenland gaan. Het is handig om je er vooraf van bewust te zijn dat dit kan gebeuren, zodat je jezelf er makkelijker uit kunt trekken. Er zijn verschillende fases te herkennen in een cultuurshock:

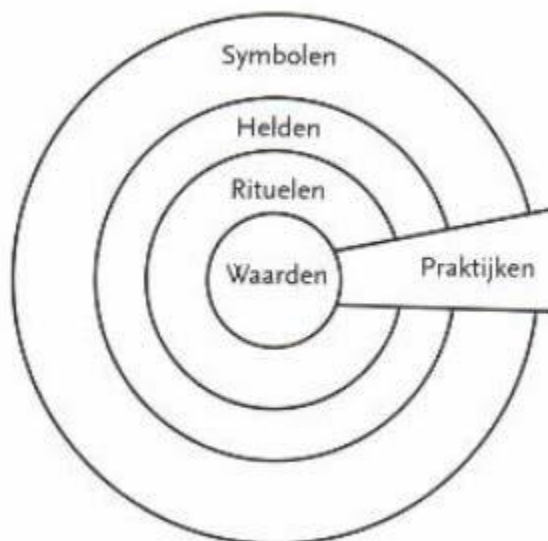
- ➔ **Stap 1: Honeymoon stage.** Opgetogenheid. Alles is leuk en nieuw.
- ➔ **Stap 2: Hostility stage.** Frustratie en woede. Dingen zijn toch anders dan je had verwacht, bijvoorbeeld: je huisvesting valt tegen, je moet alles zelf uitzoeken, je hebt een lange reistijd naar de universiteit of je stageplek, het is te koud of te warm, etc.
- ➔ **Stap 3: Humorous stage.** Opleven en doorzetten. Je bent een beetje gewend geraakt en kan er om lachen dat bijvoorbeeld alles en iedereen standaard een kwartier te laat komt.
- ➔ **Stap 4: In-sync stage.** Als het goed is, ga je in deze stap wat meer thuis voelen. Je hebt wat vrienden gemaakt, je hebt betere contacten op de universiteit/bij je stage, spreekt een paar woordjes in de lokale taal en je weet jezelf te redden.
- ➔ **Stap 5: Ambivalence stage.** Soms zullen er momenten zijn dat je het allemaal wat minder rooskleurig ziet. Je mist je vrienden en familie en het is niet makkelijk om te aarden. Probeer je

dan goed in te leven in de mensen met wie je omgaat en lokale gebruiken en gewoonten te waarderen. Ga niet zitten klagen met andere Nederlanders, want dat helpt niet!

- **Stap 6 en 7: Reentry culture shock stage & resocialization stage.** Vaak gebeurt het dat als mensen vervolgens weer thuis zijn, ze opnieuw een cultuurschok beleven. Ze moeten dan weer wennen aan hoe alles hier is geregeld en aan toe gaat. Gun jezelf daarom echt de tijd om weer te aarden! Het is bijvoorbeeld niet verstandig om slechts één of enkele dagen voordat je gewone studie- of stageleven in Nederland weer begint terug te keren.

Het ui-model

Hofstede heeft ook het volgende ui-diagram opgesteld over culturen.

Symbolen, zoals bepaalde kleding en termen, zijn de dingen die je meestal het eerst opvallen aan een andere cultuur. Langzamerhand leer je meer culturele aspecten kennen die iets minder aan de oppervlakte liggen, maar waarvan de symbolen wel een uiting zijn. Je haalt in de loop der tijd steeds een nieuwe laag van de ui, bij wijze van spreken.

Op een gegeven moment heb je de kern van de ui bereikt: de achterliggende waarden die een cultuur bepalen. Je leert ze vaak pas begrijpen als je het land en de bevolking beter kent. Deze waarden hebben de leden van een cultuur al in de vroege kindertijd geleerd en bepalen wat ze in het leven als goed en fout zien. Vaak zijn waarden ook prioriteiten, dingen die als belangrijker worden gezien dan andere dingen.

Meer lezen en bekijken over cultuur

Als je meer wilt lezen over dit onderwerp, kun je op internet veel vinden. Bijvoorbeeld:

- Leuk filmpje over stereotype denkbeelden: <https://www.youtube.com/watch?v=DWynJkN5HbQ> . Niet alles is wat het lijkt..
- Hier kun je per land informatie vinden over de cultuur en diverse praktische zaken: <https://www.wilweg.nl/landen> .
- Meer lezen over de cultuurschok: <https://barendpsychology.com/nl/cultuurschok/> en <https://www.reisdoc.nl/tips-cultuurschok/> .

En verder

Kijk films en documentaires over je bestemming. Lees de literatuur en verdiep je in de lokale geschiedenis. Koop een reisgids over het betreffende land en houd het nieuws bij!

Tip: 'De derde wereld op je CV' van Judith van de Kamp (2019).